

soudce civilního a trestního a státního zástupce — jakýkoliv úředník, jemuž náleží jakýkoliv úkon, související s tím, zda a jakým způsobem (směrem) rozhodne se o veřejné záležitosti neb o propůjčování služby, třebaže dotčený úředník nerozhoduje o tom přímo, aniž zjednává podstatný podklad pro rozhodování jiným k tomu příslušným úředníkem, nýbrž dává, po případě má dle své povinnosti dáti pouze podnět k případnému zavedení řízení a rozhodování příslušným úřadem. Pro obor §u 311 tr. zák. zbývají jiní než jmenovaní úředníci správy spravedlnosti a úředníci ostatních odborů státní správy, jejichž úřední výkony dotýkají se jiných než v §u 105 naznačených úkolů, obzvláště širého oboru přestupků policejních, živnostenských a jiných předpisů, v nichž jde jen o zájmy jednotlivců. Úředními výkony svědka Z-a měl býti zjednán podstatný podklad pro posouzení, zda má býti dán podnět k řízení příslušných důchodkových úřadů za účelem nové, správné výměry dávky z majetku firmy W. a syn v Š., po případě k trestnímu řízení proti této firmě pro důchodkový přestupek. Šlo tedy o případ rozhodování veřejné záležitosti.

Čís. 1557.

Podvod hostinského, jenž využil stupňující se opilosti hosta, by mu napočítal přemrštěný a částečně vymyšlený účet.

(Rozh. ze dne 19. března 1923, Kr II 404/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných Leona K-a, Samuela K-a, Isáka K-a a Laury K-ové do rozsudku krajského soudu v Mor. Ostravě ze dne 26. června 1923, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem podvodu podle §§u 197, 200 tr. zák. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Po věcné stránce poukazují obě zmateční stížnosti k tomu, že tu vůbec není podvodu, uváží-li se, že šlo o restaurant s ženskou obsluhou, zvláště k tomu určenou, by hosty k mimořádným výdajům animovala, že o takovýchto místnostech každý navštěvovatel ví předem a s tím počítá, že se tam neúčtují ceny, v hostincích obvyklé a že naň bude dle možnosti působeno, by co nejvíce utratil. Třebaže okolnost, posléze uvedená, nemůže býti uznána celkem nesprávnou, nevyplývá z ní přece, že provozovatelé takové živnosti jsou přímo mimo zákon a že beztrestně užívatí mohou jakýchkoli prostředků, by hosty přímo »obrali«. Okolnost ta může míti význam jen potud, že nebude možno prohlásiti již pouhé domlouvání a přemlouvání k větším výdajům za předměty, jež se v takových místnostech dle druhu živností pravidelně poskytují, za jednání trestné a že při posuzování přiměřenosti a přípustnosti cen za potraviny a nápoje přiložiti bude ovšem měřítko odůvodněné většími provozovacími náklady takové místnosti. Vše, co jde přes tuto hranici, dlužno uznati nepřipustným, měla-li do sebe dotyčná činnost známky trestného činu, byť zmíněnou povahou místnosti omluvitelného. Na-

vštěvovatel takových místností počítá ovšem s tím, že tam utratí více, než v obyčejné restauraci, může však čítati též s tím, že trestním zákonem chráněn jest i zde proti vydírání a nepoctivostem. Proto přijde toliko na to, pokud se stížností podařilo prokázati, že rozsudek, nesprávně pojímaje trestní zákon, vzhledem ke zmíněné povaze místnosti neprávem uznal zjištěné jednání stěžovatelů podvodným. Stížnost Leona a Samuela K-a ovšem omezuje se na tvrzení, že nalévání podnapilému hostu a na jeho podnět i osobám třetím na jeho účet jest sice s a m o o s o b ě jednáním neslušným, nikoli však podvodným, zejména když dotyčný navštěvovatel, maje v kapse 40.000 Kč se cítil a své sebevědomí projevoval tím, že i ve stavu střízlivém již hostil rodinu, služebnictvo i cizí hosty. Tímto tvrzením ovšem nedovozuje shora vytýkané nesprávné právní posouzení věci soudem nalézacím, ježto nechává nepovšimnuto, že soud nalézací nezjistil pouze zmíněné chování se stěžovatelů s a m o o s o b ě, nýbrž zjistil více, že totiž stěžovatelé zneužili podnapilosti vyvolaného stavu Sch-ova, jenž mu znemožňoval, aby poměry správně posoudil způsobem, ve výroku rozsudku uvedeném, o němž ani stížnost netvrdí, že byl jen neslušným a ne již podvodným. Stížnost obžalovaných Isáka a Laury K-ových jde dále, a dovozuje ohledně činnosti těchto dvou obžalovaných, že nepostačovala, aby předpoklady podvodu vyčerpala. Avšak ani stížnost tu nelze uznati důvodnou. Především sluší poukázati všeobecně na to, že dle celého obsahu rozsudku šlo o spolupachatelství všech stěžovatelů, o vzájemné jejich vědomé spolupůsobení ve společném úmyslu, by Františka Sch-u, o němž se dověděli, že má mnoho peněz při sobě, použivše jeho nenormálního duševního rozpoložení následkem podnapilosti, co nejvíce poškodili. Z pojmu spolupachatelství vyplývá, že nelze posuzovati činnost každého ze spolupachatelů samu o sobě, nýbrž jen ve spojení s činností ostatních společníků k témuž cíli směřujících. Z okolnosti, že šlo o plánovitou, společnou činnost pachatelů, vyplývá, že nutno posuzovati tuto činnost jako celek, a nebrání jejímu podřadění j a k o c e l k u pod pojem podvodu, že snad ta neb ona jednotlivá činnost s a m a o s o b ě všech znaků podvodu nevykazovala. Stížnost chybuje ve svém provedení již tím, že tyto předpoklady rozsudku pomíjí a, rozebírajíc právě jen zasažení Izáka a Laury K-ových do vlastního provedení společného plánu. Ohledně této dovozuje, že nelze v ní shledati lstivého jednání, a uvedení v omyl nebo využití nevědomosti poškozeného. S těchto hledisek nemůže se vůbec dovolávati okolnosti, že rozdíl mezi odhadem zjištěné ceny předmětů, jichž prodejní cenu stěžovatelé dle vlastního doznání určili, a touto cenou, byl celkem nepatrný, poněvadž tu šlo zase jen o jeden z prostředků, jimiž mělo býti stavu Sch-ova na jeho škodu využito a rozdíl ten sluší přičítati k celkovému výsledku této činnosti, 2000 Kč značně převyšujícímu. Nesprávné jest tvrzení stížnosti, že tu vůbec nebylo lstivého jednání, že Sch. nebyl uveden v omyl, že nebylo využito jeho nevědomosti, ježto předmětům, jemu navěšeným nebyly připisovány vlastnosti, jichž neměly, ježto dále napilost Sch-ova, jenž sám znal účinek požívání lihovin, nebyla způsobena nějakým šálením, a on jsa alespoň z počátku střízliv, nelíbilo-li se mu počínání si stěžovatelů, jejich účast na hodování a první vysoký účet, mohl všemu dalšímu

svým odchodem učiniti přítrž. Lstivé jednání obžalovaných, mezi nimi i stěžovatelů Izáka a Laury K-ových záleží dle skutkového stavu rozsudkem zjištěného v plánovitém využití postupem času až k přímé opilosti stupňovaného stavu Sch-ova, jenž mu nedovoloval, aby prohlédl v celém jejich dosahu prostředky, jichž obžalovaní užili, aby jeho útraty na jeho škodu co nejvýše stupňovali. Nemůže-li o podvodné povaze činnosti, jako o napočítávání věcí, jichž vůbec nebylo počito, o čítání cen i vůči obnosům v místnostech tohoto druhu běžným daleko přemrštěným, a v účtu nedetailovaným, tedy nekontrolovatelným, o falešném vydávání peněz při měnění pětistisícovek, vůbec býti pochyby, poněvadž zde jde o jednání již samo o sobě lstivé, jímž úmyslně využívána nevědomost Sch-ova, stává se stejným jednáním vnucení vlastní účasti na hodování, vnucení věcí, jichž Sch. vůbec nepotřeboval, ke koupi a to ještě nad cenou a hromadné předkládání drahých nápojů a pokrmů neobjednaných, poněvadž i zde počítáno bylo s tím, že Sch. ve své neustále se stupňující napilosti nemůže se již spolehnouti na jasný úsudek o poměrech, v nichž se ocitl a na pevnost vůle, jaké bylo třeba, aby se tomuto společnému útoku stěžovatelů na jeho kapsu opřel. Jsouc součástí plánovitého tohoto útoku, stává se i všechna tato činnost jednáním podvodným, jakkoli by snad jednotlivá z nich sama o sobě a za jiných okolností měla v zápětí jen následky soukromoprávní. Jde tu o jednání, jež jest činností, v případě §u 201 b) tr. zák. zákonem výslovně za podvod prohlášené podobné, čímž vyvrací se tvrzení stížnosti, že by tu třeba bylo dále sahajícího klamání, míchání zvláštních opojných prostředků do nápojů, vnucování předmětů z bezcenného materiálu jako pravých a p., by o podvodu mohlo býti řeči. Těmito byla lstivost počínání si obžalovaných, záležející, jak již uvedeno, v tom, že již předem spekulovali na nezpůsobnost Sch-ovu, by plán jejich prohlédl a systematickému využívání svého duševního stavu se opřel, stupňována, ne teprv založena. Bylo-li konečně při veřejném roku namítáno, že poškozený Sch. byl opilý a že proto nemohl vůbec býti uveden v omyl, bylo přehlédnuto, že ve zjištěných napadeného rozsudku není zmínky o takové opilosti svědka Sch-y, která by ho zbavovala rozumu, dále, že se v napadeném rozsudku hned ve výroku rozsudečném přesně rozeznává mezi tím, že poškozený Sch-a byl uveden v omyl, a mezi tím, že bylo využito jeho opilosti, což úplně hoví ustanovení §u 197 tr. zák., který podle §u 4 tr. zák. chrání poškozeného Sch-u bez ohledu na to, jak dalece jeho vlastní vůle byla schopna obrany proti podvodnému jednání stěžovatelů. Neprávem poukazuje stížnost též na okolnost, že Sch-a následujícího dne při výletu do M. nebyl více opilý a přece i tu ve své hýřivé činnosti pokračoval. Neboť i v tento den byl Sch-a, byť i ne tak vysokou měrou, tedy přece ještě pod vlivem pitky z předchozí noci podnapilý a nevyspalý. A vzmohl-li se přes to v den ten alespoň k tomu, aby se opřel novému vnucování dámské kožešiny za cenu daleko přehnanou, nesahala jeho duševní schopnost tak daleko, aby byl prohlédl i další podvodné jednání Leona K-a při sestavování účtu. Právem proto podřadil soud nalézací zjištěné jednání všech obžalovaných i Izáka a Laury K-ových trestním předpisům o podvodu a bylo zmateční stížnosti jako bezdůvodné zavrhnouti.